

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Marandici Nicolae în numele inculpatului Chirița Mihai, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 15 aprilie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Chirița Mihai Anatolii, născut la 03 octombrie 1997,
originar și domiciliat în s. Mereni, r-l Anenii Noi.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 02.12.2015 – 15.04.2016;

2. instanța de apel: 22.04.2016 – 16.06.2016;

3. instanța de recurs: 18.08.2016 – 23.11.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 15.04.2016, Chirița Mihai Anatolii a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 an în penitenciar de tip deschis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită a fost suspendată condiționat cu stabilirea unui termen de probă de 1 an cu privarea de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a stabilit că, Chirița Mihai Anatolii, la 22 mai 2015, aproximativ la orele 22.50, aflându-se la ghidonul motocicletei de model „VIPER” cu n/î AN AE 366, deplasându-se pe str. Ștefan cel Mare din sat. Mereni, raionul Anenii Noi, în apropiere de casa nr. 128, încălcând regulile de securitate a circulației rutiere, manifestând neatenție în timpul conducerii mijlocului de transport, fără să frâneze, a tamponat pe pietonul, Scobioală Mihail Afanasi care se deplasa la întâmpinare pe marginea stângă a drumului conform direcției sale de deplasare. Chirița Mihai a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere stipulate în Regulamentul circulației rutiere în vigoare și anume: pct. 10) alin. (1) lit. b) persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele Regulamentului circulației rutiere, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, pct. 11) conducătorul de vehicule este obligat: a) înainte de plecare

să verifice starea tehnică a vehiculului și să o supravegheze pe parcurs; în special funcționarea sistemelor de direcție, de frânare, dispozitivelor de iluminare și semnalizare; pct. 45) alin. (1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care iar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, d) situația rutieră, pct. 45) alin. (2) în cazul în care limita vizibilității apar obstacole, care pot fi observate de conducător, el trebuie: să reducă viteza, sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului în rezultatul accidentului rutier, ca consecință a imprudenței lui Chirița Anatolii, Scobioală Mihail Afanasi a suferit vătămări corporale grave periculoase pentru viață sub formă de fractură a femurului drept 1/3 medie-inferioară cii deplasare, fractură apicală a maleolei mediale, ruptură posttraumatică a timpatului pe dreapta, excoriații pe peretele abdominal anterior.

Prima instanță, în drept a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Prima instanță, la cererea inculpatului, a examinat cauza penală în procedură simplificată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura Anenii Noi, Babilev Valerian, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea ce ține de pedeapsa principală stabilită și condamnarea inculpatului Chirița Mihai Anatolii, în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse penale sub formă de închisoare în limitele sancțiunii prevăzute de articolul în cauză, respectând prevederile art. 70 și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, adică de 2 ani de închisoare.

În motivarea apelului, a indicat că instanța de judecată corect a calificat acțiunile infracționale ale inculpatului și calificarea juridică nu se contestă, însă pedeapsa stabilită de către instanța de judecată lui Chirița Mihai este mai mică decât limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, prevede că dacă inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În cazul dat, potrivit sancțiunii art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, pedeapsa închisorii este de la 3 la 7 ani, prin urmare, cu aplicarea prevederilor art. 70 și 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, limita minimă în cazul stabilirii pedepsei cu închisoarea este de 2 ani.

3.2. Avocatul Marandici Nicolae în interesele inculpatului Chirița Mihai, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima

instanță, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care Chirița Mihai să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (3) lit.(a) Cod penal și în baza art. 79 Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, de altă categorie, sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale.

A considerat că la adoptarea sentinței, instanța de fond nu a abordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 79 Cod penal, astfel fiind efectuată o greșită individualizare a pedepsei aplicate inculpatului, sub aspectul naturii pedepsei.

Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili mărimea și natura pedepsei concrete inculpatului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Articolul 79 alin. (1) Cod penal, prevede direct că minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Totodată, se menționează că ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie.

Este de părerea că la adoptarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont nici de prevederile art. 75 pct. (1) Cod penal, care prevede că persoanei recunoscute vinovate de comiterea infracțiunii i se aplică o pedeapsă echitabilă. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuiază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale inculpatului.

La stabilirea și individualizarea pedepsei, instanța de fond nu a apreciat corect probele și nu a luat în considerație circumstanțele atenuante prezente; nu a ținut cont de comportamentul inculpatului în timpul și după comiterea infracțiunii - că a comis o infracțiune din imprudență, nu a părăsit locul accidentului, a recuperat prejudiciul material, a conlucrat cu organul de urmărire penală, a recunoscut pe deplin vina; de personalitatea și condițiile de viață - că se caracterizează numai pozitiv, este elev în clasa XII al liceului "Emil Nicula" din satul Mereni, anterior fără antecedente penale, iar la momentul comiterii infracțiunii încă nu împlinise vârsta de 18 ani.

Din conținutul sentinței, rezultă că instanța de judecată a reținut doar circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal și excepționale - minoratul inculpatului nefiind constatate careva circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal. Cu toate acestea, instanța i-a stabilit inculpatului Chirița Mihai cea mai aspră pedeapsă închisoarea, necătând la faptul aplicării suspendării condiționate al executării ei. Executarea sentinței, după ce va intra în vigoare, va impune unele restricții și obligații față de inculpat, îi va crea o stare de tensiune psihologică ce se poate răsfrânge negativ asupra susținerii examenelor de bacalaureat, iar apoi și asupra examenelor de înmatriculare în instituția superioară de învățământ.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, au fost admise parțial apelurile declarate de către procurorul în Procuratura Anenii Noi, Babilev Valerian și avocatul Marandici Nicolae în interesele inculpatului Chirița Mihai, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Chirița Mihai Anatolii, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în baza acestei Legi, art. 70 al. (3) și art. 79 Cod penal, art. 364¹ al. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa în formă de 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei principale aplicate se suspendă condițional cu stabilirea unei perioade de probațiune de 1 an, dacă în termenul de probațiune fixat Chirița Mihai nu va comite o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

În rest dispozițiile sentinței atacate au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, probele administrate la etapa de urmărire penală și cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, constată că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către inculpatul Chirița Mihai în baza prevederilor art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal - încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Instanța de apel a reținut că autorii apelurilor sunt de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică hotărârea primei instanțe referitor la aplicarea și individualizarea pedepsei față de inculpat.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, instanța de fond eronat i-a aplicat inculpatului Chirița Mihai în baza art. 264 alin. (3) Cod penal coroborat cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, în formă de 1 an închisoare și fără a-i stabili pedeapsa complementară privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport care este obligatorie.

Deși prima instanță a aplicat dispozițiile articolului nominalizat 364¹ Cod de procedură penală, totuși instanța de fond fără a aplica art. 79 Cod penal, eronat a aplicat inculpatului pedeapsa de 1 an închisoare care este contrară legii deoarece limita minimă cu aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală, este de 2 ani și nu de 1 an.

De asemenea instanța de fond nu a reținut circumstanța excepțională minoratul lui Chirița Mihai, potrivit prevederilor art. 79 Cod penal, or la momentul comiterii infracțiunii s-a stabilit cu certitudine că inculpatul era minor, avea vârsta de 17 ani. Deși în partea descriptivă a sentinței prima instanță indică faptul că infracțiunea a fost comisă în minorat, constatând ca circumstanță atenuantă comiterea infracțiunii de către minor, dar nu recunoaște ca circumstanță excepțională comiterea infracțiunii de

inculpatul care era minor, care este expres prevăzută ca circumstanță excepțională în art. 79 Cod penal, iar în dispozitivul sentinței nu se face trimitere la aplicarea art. 79 Cod penal, astfel instanța de fond neîntemeiat i-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare de un an lui Chirița Mihai, nu este clar din care considerente i-a redus pedeapsa pînă la limita de 1 an închisoare.

Totodată, instanța de apel a subliniat că sancțiunea art. 264 al. (3) Cod penal prevede obligatoriu pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de pînă la 4 ani.

În dispozitivul sentinței, prima instanță eronat a indicat pedeapsa cu privarea de a conduce mijloacele de transport pe un termen de 2 ani în contextul aplicării art. 90 Cod penal, or, art. 90 ține de modalitatea de executare a pedepsei, de suspendare condiționată a executării pedepsei și nu prevede aplicarea pedepsei complementare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, pedeapsă prevăzută în partea specială a Codului penal - art. 264 al. (3) Cod penal, ca pedeapsă complementară obligatorie pe care instanța de fond urma să o aplice împreună cu pedeapsa principală de închisoare.

La caz, instanța de apel, efectuînd o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, ținând cont de pericolul social reprezentat de faptele comise, infracțiunile făcând parte din categoria celor grave, a săvârșit infracțiunea din imprudență, de personalitatea inculpatului care era minor la momentul comiterii infracțiunii, anterior nu a fost judecat, pentru prima dată este atras la răspundere penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai, de circumstanțele atenuante - recunoașterea vinovăției căința sinceră, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, recuperarea prejudiciului părții vătămate, de circumstanța excepțională - minoratul persoanei, de lipsa circumstanțelor agravante, conchide că scopul legii penale la caz poate fi atins și fără izolarea acestuia de societate, în scopul corectării, reeducării, resocializării unui minor cu aplicarea art. 90 Cod penal.

5. Avocatul Marandici Nicolae în numele inculpatului Chirița Mihai, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar hotărârile judecătorești, prin care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei hotărâri prin care Chirița Mihai să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, și în baza art. 79 Cod penal, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blîndă sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale.

În motivarea recursului declarat avocatul inculpatului, N. Marandici, a indicat următoarele:

- la adoptarea hotărârilor menționate, instanța de fond cît și cea de apel nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 79 Cod penal, astfel fiind efectuată o greșită individualizare a pedepsei aplicate inculpatului, sub aspectul naturii pedepsei;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu a apreciat corect probele și nu a luat în considerație circumstanțele atenuante prezente;

nu a ținut cont de comportamentul inculpatului în timpul și după comiterea infracțiunii; că a comis o infracțiune din imprudență; nu a părăsit locul accidentului, a recuperat prejudiciul material, a conlucrat cu organul de urmărire penală, a recunoscut pe deplin vina; de personalitatea și condițiile de viață - că se caracterizează numai pozitiv, este elev în clasa XII al liceului "Emil Nicula" din satul Mereni, anterior fără antecedente penale, iar la momentul comiterii infracțiunii încă nu împlinise vârsta de 18 ani; de faptul că partea vătămată a declarat la urmărirea penală că nu dorește ca Chirița Mihai să fie tras la răspundere penală și că el nu are careva pretenții materiale și morale față de acesta;

- de asemenea, conform prevederilor art. 78 alin.(2) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

6. Pe marginea recursului a depus referință procurorul din Procuratura de nivelul Curții Supreme de Justiție, care a solicitat respingerea acestuia, cu menținerea deciziei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele din dosarul cauzei, ținând seama de opinia expusă în referință, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Raportând aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal evidențiază că recurentul invocă drept temei de casare pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă se referă la erorile de drept sub aspectul aplicării pedepsei contrar prevederilor legale, temei prevăzut la pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel se va expune la temeiul prevăzut la pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, temei care de fapt nu persistă în cauza dată, deoarece la stabilirea pedepsei inculpatului s-a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele atenuante și excepționale, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, astfel fiind respectate dispozițiile art. art. 61, 75, 76, 79, 90 Cod penal și de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilindu-i-se o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă.

Instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit opera de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis infracțiunea, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei și a cuantumului pedepsei în cadrul procesului de individualizare a acesteia.

Instanța de apel și-a motivat soluția privind inoportunitatea aplicării unei pedepse mai blânde inculpatului, aceasta a format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și decizia întru totul corespunde prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, soluție invocată la **p. 4.1** din prezenta decizie, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

De asemenea, Colegiul consideră că, instanța de apel corect i-a stabilit inculpatului pedeapsa complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În consecință, reieșind din cele expuse, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a deciziei recurate și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului înaintat în prezenta cauză, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de către avocatul Marandici Nicolae în numele inculpatului Chirița Mihai, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 iunie 2016, în cauza penală în privința lui **Chirița Mihai Anatolii**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțarea integrală la **21 decembrie 2016**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan